Parallelsessie Beraad & Advies, 24 maart 2021
RES 1.0
Regionale Energiestrategie 1.0 van de regio Alblasserwaard

Samenvattend verslag

Aanwezigen

Voorzitter:	de heer H. van Mourik
Raadsgriffie:	de heer W. van der Meer
Fracties:	Stadsbelang-Democraten Gorinchem-CDA-PvdA-SGP/ChristenUnie - VVD-D66-SP-GroenLinks-Gorcum Actief-Fractie van Maaren
Portefeuillehouder:	de heer E. Kraaijeveld
Ambtelijk:	de heer J. Mos, mevrouw W. Springer, mevrouw S. Yilmaz, mevrouw S. Goes
Gasten:	de heer J.W. de Haan (Stedin)
Notulen:	notulistenbureau Leeuwenburgh-Vendrig

Opening

De voorzitter opent de vergadering, heet iedereen hartelijk welkom en schetst het doel van de avond.

RES 1.0
Regionale Energiestrategie 1.0 van de regio Alblasserwaard

Tijdens deze sessie bespreken we de Regionale Energiestrategie (RES 1.0) van de regio Alblasserwaard. In deze Regionale Energiestrategie (RES) wordt uiteengezet hoe de regio Alblasserwaard (Gorinchem en Molenlanden) invulling zal geven aan de klimaatafspraken uit het Nationale Klimaatakkoord van 2019. Het doel is om de CO2-uitstoot voor 2030 met 49% te verminderen ten opzichte van 1990. Het uiteindelijke doel is om in 2050 de CO2-uitstoot tot nagenoeg nul terug te brengen. De voorzitters van de RES-regio's moeten voor 1 juli 2021 de RES 1.0 aanleveren bij het Nationaal Programma RES.

De heer Rodenburg spreekt in. Bij de RES wordt samengewerkt met energiecoöperatie De Knotwilg. De doelstelling is 50% eigendom van het project voor de burgers. Lokaal eigendom helpt voor het draagvlak. Er zijn inmiddels enkele goede voorbeelden van zon en wind die via de coöperatie zijn ontwikkeld. Zon en wind vullen elkaar aan. Hij pleit daarom voor ruime zoekgebieden, zon op daken, op reststroken, op geluidsschermen en op percelen van stoppende boeren. Ten aanzien van de locaties voor nieuwe windturbines roept hij op te kijken naar ruime zoekgebieden zodat niet alles dichtgespijkerd wordt. Hij pleit voorts voor samenwerking om de krachten te bundelen. Draagvlak en het versterken van de coöperatieve gedachte van de streek zijn belangrijk. De coöperatie spreekt haar steun uit richting de politiek en gemeenteraden om er samen iets moois te maken van deze RES. Hij ziet uit naar een prettige voorzetting van de samenwerking met beide gemeenten.

Wethouder Kraaijeveld leidt de bespreking kort in. Hij bedankt inspreker voor de mooie woorden en de wens om deze opgave zo veel mogelijk samen te doen. Hij wijst op de coördinatiegroep RES, wellicht is het mogelijk voor een vertegenwoordiger namens de energiecoöperaties om daar mee te praten.
Vorig jaar is de concept RES intensief besproken in een aantal vergaderingen. Deze is vervolgens in de twee gemeenteraden vastgesteld. Daarna is hard gewerkt om te komen tot de RES 1.0 samen met partners. Er is gesproken met eigenaren van grote bedrijfsdaken en

er zijn meerdere participatiebijeenkomsten geweest. Bij motie is gevraagd om inwoners en belanghebbenden mee te nemen. Voorts was er een goed bezocht webinar wind met 170 aanwezigen live en vele anderen hebben het daarna nog bekeken, ook mensen van buiten de Alblasserwaard. Daarnaast waren er dialoogsessies met bedrijven en inwoners over verschillende thema's (warmte, zon, et cetera). Een enquête is nog in de maak.
Er is veel input op gehaald en veel vragen zijn beantwoord. Op het gebied van wind is er ook tegengeluid gekomen. Deze week is er een wob-verzoek binnengekomen. Inwoners, belanghebbenden en bedrijven raken steeds meer op de hoogte van de plannen. Op het gebied van innovatie is zonthermie toegevoegd. De Provincie ziet hierin veel mogelijkheden. De ambitie voor zon (50% van alle daken) is toereikend. Stedin heeft de RES een slag dieper doorgerekend. Dit alles maakt dat er nu een RES 1.0 ligt die verdiept en verrijkt is met hetzelfde bod en dezelfde lijn die vorig jaar als kader zijn meegegeven. De uitvoeringsagenda kan verder ingevuld worden. Het realiseren van de doelstellingen is in grote mate afhankelijk van de financiële armslag van de partners en de gemeente. Er moet duidelijkheid komen ten aanzien van de structurele extra benodigde financiële middelen en de randvoorwaarden om de klimaatdoelen te kunnen realiseren. Inmiddels heeft dit alles al tot mooie ontwikkelingen geleid zoals een warmtenet in de Gildenwijk.

De heer Bil geeft aan dat zijn fractie over het algemeen tevreden is over de RES 1.0. Hij wijst op de windzoekgebieden in Oost en bij Avelingen. Vooral bij Avelingen heeft zijn fractie bedenkingen met betrekking tot het natuurgebied. Hij vraagt hoe zwaar de natuurbelangen in dit gebied meewegen bij de plaatsing van de windmolens. Het is goed dat er ingezet wordt op windenergie ondanks tegenwind uit verschillende hoeken. Het is jammer dat de strategie rond het besparen van energie nog steeds een beetje achterblijft (doel is 20% besparing). Zijn fractie had verwacht dat dit verder zou zijn uitgewerkt. Hij vraagt om aandacht voor de Warmtevisie waar vaart aan gegeven moet worden. Deze gaat heel veel invloed hebben en is verbonden met de besparings- en verduurzamingsopgaven. De invulling hiervan gaat invloed hebben op de opwekking en de mogelijk te realiseren besparingen. Warmtepompen hebben veel elektriciteit nodig en dit heeft impact op de opwek. Zijn fractie is tevreden, maar hoort graag hoe de wethouder over de bedenkingen van zijn fractie denkt.

De heer Roeland geeft aan dat CO2 uitstoot verminderen belangrijk is. Hij bedankt de heer Rodenburg voor de toezegging namens De Knotwilg. Windenergie is een belangrijk item. Het proces verdient alle complimenten, er was sprake van ruime betrokkenheid vanuit raadsleden, inwoners en bedrijven. De zoekgebieden voor windenergie zijn een belangrijke stap. Bij het zoekgebied aan de A15 in Oost is het van belang dat de inwoners van de wijken Hoog Dalem en Laag Dalem serieus meegenomen worden in het proces. Hij sluit zich aan bij de opmerking over de aandacht voor het natuurgebied bij Avelingen. Zijn fractie is zeer tevreden over de RES 1.0. Hij geeft nog aan dat in de zoekgebieden bomen aangeplant kunnen worden om CO2 te verminderen.

De heer Hachhouche is blij met de ambities die zijn neergelegd in de RES. Zijn fractie kan hier nu veel haken en ogen bij aangeven, maar voor dit moment is dit de juiste insteek met een fantastisch participatieproject in het voortuitzicht. Zijn fractie heeft enkel positieve woorden op dit moment.

Mevrouw Molengraaf zegt dat de concept RES uitvoerig is besproken. De RES 1.0 is verdiept en verrijkt met alles wat uit dat traject is gekomen. Haar fractie ondersteunt het bod. Zij is blij met de opmerkingen die zijn gemaakt in vorige sessies omdat er geen plan B is. Met betrekking tot de participatie geeft zij aan dat windenergie met name heel veel controverse oproept. Mensen voelen zich vrij snel overvallen door geplande windmolens. Bij Avelingen is deels sprake van natuur en een recreatiegebied waardoor daar aan verwachtingsmanagement gedaan moet worden, want er is niet veel speelruimte als het om windenergie gaat. Drechtsteden heeft plannen voor wind bij Wijngaarden. Zij roept de wethouder op om met Drechtsteden en West Betuwe in gesprek te gaan om te kijken of er voor elkaars RES-en winst te behalen valt om dat ook deze gemeenten gelegen zijn aan de

A15. Zij maakt zich zorgen over het netwerk voor de teruglevering. Het zal heel wat vragen van Stedin om dit voor elkaar te krijgen. De RES is ambitieus, maar de realiteit maakt dat er ook naar het Rijk gekeken moet worden om geld bij te passen. Tot nu toe wordt er eerder minder geld dan meer geld bij gestopt, dus de gemeente moet zich niet rijk rekenen. Haar fractie is tevreden over hoe de RES eruit ziet.

De heer Kuijten merkt op dat zijn fractie bijzonder verheugd is met de voorliggende RES. Het is een ambitieus document. Niet alles heeft de aandacht gehad bij het opschrijven, zoals natuurwaarden, innovatie en innovatietechnieken. De windzoekgebieden en de zonzoekgebieden zijn ambitieus. De uitvoeringsplannen worden met vertrouwen tegemoet gezien. Zijn fractie wenst het college veel succes met het aanbieden van deze RES.

De heer Van Willigen merkt op dat twee gemeenten hebben samengewerkt. Gorinchem staat niet geïsoleerd in haar omgeving. Er kunnen nog verrassingen komen waar de gemeente niet blij mee zou zijn. Hij roept daarom op met elkaar in gesprek te blijven. Er is optimaal gepoogd om aan participatie te doen in coronatijd daar dit allemaal digitaal moest. Zijn fractie is blij met hoofdstuk 11, een leidraad op weg naar de uitvoeringsagenda. Veel mensen en instellingen zijn hierbij betrokken. Molenlanden heeft ook haar zorgen geuit met betrekking tot het terugleveren van energie. De belangen van inwoners lopen soms uiteen. Het is prachtig dat het Rijk en de Provincie dit bij de gemeenten neerleggen, maar daar horen ook euro’s bij. De regio is er klaar voor, maar dit betekent ook dat er geld moet komen, de gemeente kan dit niet alleen. Als er straks amendementen komen moet hierover nagedacht worden. De RES regio’s moeten zwaar financieel ondersteund worden om de ambities waar te kunnen maken.

De heer Van Santen wil graag de transitie naar een nieuwe toekomst maken. Er is hard gewerkt aan de RES. Hij roept iedereen op om scherp te blijven, want er zijn veel open eindjes. Hij wijst op de onzekerheden met betrekking tot participatie. Dit document is in twee gemeenteraden vastgesteld. Daarnaast is er een motie aangenomen die oproept om meer draagvlak te creëren en meer innovatie toe te passen. Hij vraagt zich af hoe het zit met het draagvlak en hoe direct omwonenden zijn meegenomen. Voorts vraagt hij zich af of een enquête met 900 inwoners wel representatie is en waar de struikelblokken liggen bij andere participanten zoals Defensie. Hij mist een duidelijk overzicht met betrekking tot participatie. Hij acht het goed om eerst de participatie te doen en dan één en ander vast te stellen op basis van mogelijkheden.

De heer Van Willigen informeert wanneer de VVD wel tevreden is. Aangegeven is dat inwoners volop konden meedoen.

De heer Van Santen antwoord dat zijn fractie deels tevreden is. Er zijn andere belanghebbenden zoals Defensie. Daarnaast moet gekeken worden naar zaken als slagschaduw en het betrekken van direct omwonenden. Dit ziet hij nog niet terug, waardoor het stuk nog onzeker is op een aantal punten.

De heer Van Willigen vindt dit meer een zaak voor de uitvoeringsagenda dan voor de strategiebepaling.

De heer Van Santen wil zaken liever vooraf zo veel mogelijk regelen om te voorkomen dat er veel weerstand komt. Gorinchem positioneert zich als voorloper met 10 windmolens, maar heeft ook de nodige andere uitdagingen: toenemende woningnood, er zijn grenzen, het Groene Hart, maar ook Natura 2000 gebieden. Hij vraagt of het mogelijk is om de windmolens meer in het geheel met Molenlanden te bekijken. Zaken open houden in plaats van uitsluiten vooraf. Er wordt geopteerd om 60 hectaren daken in te vullen met zonnepanelen (ter vergelijking, dat zijn 100 voetbalvelden). Hij vraagt waarom hier niet meer over gesproken wordt aangezien zon en wind complementair zijn. Met de huidige opdrachten, los van de realisatie, wordt voldaan aan de opdracht voor 2030. Voorts wordt aangegeven dat er wordt vooruit gekeken naar 2050.

De heer Bil vraagt of er wordt gedoeld op faseren.

De heer Van Santen vervolgt dat Gorinchem best een hoog bod heeft, tweemaal zo veel als nodig. Hij vraagt zich af waarom er wordt gekozen voor grote windmolens waar waarschijnlijk veel weerstand tegen zal komen. Hij vraagt hoe wordt omgegaan met moties en amendementen vanuit beide raden. Zijn fractie ziet nog veel open eindjes en pleit daarom voor een meer realistisch bod en verzoekt te bepalen hoe om te gaan met de grote windmolens in gezamenlijkheid met Molenlanden.

De heer Van Willigen vraagt of de VVD kan instemmen met de RES.

De heer Van Santen antwoordt dat deze avond daar voor bedoeld is. Zijn fractie mist echter de invulling van de collega's in Molenlanden. Er is nog een aantal twijfelpunten zoals moet er nu al ingezet worden op een groot aantal windmolens.

Mevrouw Hamann heeft het traject met enthousiasme gevolgd, maar de uitvoerbaarheid moet wel realistisch zijn. Er is van alles gedaan op het gebied van participatie, maar toch is het mogelijk dat ondanks al die belangstelling heel veel inwoners van Gorinchem en in de regio nog van niets weten over de geplande windmolens in Oost. Voor Avelingen geven mensen aan dat dit een natuurgebied is met de vogeltrek richting de Biesbosch en een kwetsbare ondergrond. Het zijn mooie ambities, maar het is niet gezegd dat het allemaal haalbaar en wenselijk is en of het allemaal gerealiseerd kan worden. Het moeten geen plannen worden die verzanden in wensdenken. De rijksoverheid heeft het land opgedeeld in RES regio's en daar heeft zij moeite mee. Het is mooi dat iedereen zijn best doen, maar in veel regio's zijn behoorlijke ruzies ontstaan over wie wat doet. Er wordt steeds opgeroepen om te gaan spreken met Drechtsteden, West Betuwe en Altena. Gorinchem moet niet op een eilandje gaan zitten omdat zij het redt in de RES. Zij wijst op de plannen voor 60 hectaren zonnepanelen op daken. Deze daken zijn echter niet van de gemeente en lang niet altijd geschikt om zonnepanelen te dragen. Bovendien moet iedereen daar aan mee willen werken. De opgewekte stroom moet vervolgens ook weer opgeslagen worden, dus er moet ook aan de infrastructuur gewerkt worden. Het Rijk en de Provincie moeten met duidelijkheid komen. Wat wil de Provincie met de rivier, met de vogeltrek? Bij het Rijk mist zij de grote keuzes om de doelen voor Nederland te halen in de energietransitie. Er moet een richtlijn komen. Zij sluit zich aan bij de woorden van Frans Timmermans en Ed Nijpels die aangeven dat de regering wat moet doen. Zij overweegt een motie in te dienen om een brandbrief te sturen over dit onderwerp, wellicht in samenwerking met Molenlanden als zij zich hier ook in kunnen vinden.

De heer Van Willigen begrijpt dat 60 hectaren op daken als ambitieus wordt aangemerkt. In de uitwerking zullen tegenvallers naar voren komen. Hij vraagt of Gorcum Actief zich wel kan vinden in de ambitie.

Mevrouw Hamann stelt voor om te kijken wat er straks lukt, want lang niet alles zal lukken. Het kan best zijn dat straks blijkt dat er van alles niet kan in het Groene Hart terwijl er al wordt gekeken naar de waar molens of zonnepanelen geplaatst kunnen worden. Lang niet alle boerenloodsen zijn geschikt voor zonnepanelen. Als er kavels zijn in de polder vraagt zich waarom daar dan geen bomen worden geplant. Als er geen zonnepanelen op de daken gelegd kunnen worden, kunnen het misschien groene daken worden. Wind gaat op veel weerstand stuiten bij inwoners (geluidsoverlast, vogeltrek, slagschaduw) maar dit neemt niet weg dat de ambities gewoon verwoord moeten worden en dan kijken hoe ver er gekomen wordt. Het Rijk moet daarvoor wel met handreikingen komen.

Mevrouw Stevens heeft gelezen dat het Groene Hart niet in het geding komt. Zij merkt op dat natuur niet alleen over het Groene Hart gaat, maar ook over kleine natuurgebieden. Zij wijst op biodiversiteit en het aantal bomen dat beperkt is. Nederland kapt veel. Er moet voorzichtig omgegaan worden met de natuur. De RES is bedoeld om de planeet te

behouden voor de toekomst. De vraag is of dit ten koste moet gaan van allerlei natuurgebieden. Ambitie is belangrijk, maar doe het wel verstandig. Zij deelt de zorgen over de participatie. Mensen maken zich zorgen over de natuurgebieden.

De heer Hassouna vindt het goed om te horen van de wethouder dat veel belanghebbenden interesse hebben in het onderwerp, dat de participatie hoog is en dat er mooie ontwikkelingen waar te nemen zijn. Zijn fractie steunt de groei van duurzamere energie met ruimte voor windmolens en zonneparken. Bij de aanleg van windmolens en zonneparken moet wel goed naar de ruimtelijke inpassing gekeken worden, daar waar mogelijk bouwen langs bestaande infrastructuur. De beste locatie is bij voorkeur op zee wat zijn fractie betreft. De RES 1.0 ziet er goed uit. Een strategie kan niet ambitieus genoeg zijn.

Wethouder Kraaijeveld bedankt voor de bijdragen, het zijn veelal positieve reflecties op wat voorligt. De ambtenaren hebben hier hard aan gewerkt. Participatie is belangrijk, maar dat vraagt veel energie van de organisatie. Participatie moet zorgvuldig gebeuren. Vragen moeten op een goede manier beantwoord worden. Dit alles krijgt een verdere invulling in de uitvoeringsagenda. De input vanuit twee raden wordt hierin samengebracht. Natuur is belangrijk. De beoogde windmolens in Oost liggen niet ver van het Natura 2000 bij de betonfabriek. Bij Avelingen is sprake van natuur en een recreatiegebied tegen de bedrijven aan. Er moet een MER doorlopen worden, een flora en fauna onderzoek, rekening houden met vogeltrek, maar ook het personeel van bedrijven wandelt daar. Er zijn gesprekken gevoerd met Staatsbosbeheer en er is bereidheid om mee te denken. Bij Deil zijn inmiddels 11 windmolens geplaatst. De vraag is hoe kan de natuur versterkt en verrijkt worden.
Het Rijk heeft de gemeenten gevraagd aan te geven hoe kan worden meegewerkt en welke zoeklocaties daar bij in beeld komen. Dit is bij voorkeur zo veel mogelijk langs de A15. De Provincie wordt gevraagd om mee te denken of dit logische locaties zijn voor wind. Deze gebieden liggen net buiten het Groene Hart en in de buurt van bedrijven die veel energie gebruiken waardoor er sprake is van minder belasting voor het net en er minder leidingen getrokken hoeven te worden. Met partners is gekeken naar de zoeklocaties. Een aantal bedrijven merkt deze als dienstbaar aan voor hun verduurzamingsslag. Als de Provincie groen licht geeft, wordt de volgende stap genomen en krijgt de participatie verder vorm. Er is twee jaar geparticipeerd met heel veel stakeholders, nu is de fase aangebroken voor inwoners en bedrijven. In de volgende fase worden het omwonenden, direct belanghebbenden en bedrijven betrokken.

De heer Van Santen merkt op dat direct omwonenden en belanghebbenden vaak pas laat wakker worden en vraagt waarom deze nu niet al direct betrokken worden als de zoekgebieden al concreet zijn.

Wethouder Kraaijeveld vervolgt dat er op allerlei manieren is gecommuniceerd dat de gemeente hier mee bezig is. Hij sluit niet uit dat dit ook moet groeien en roept op de achterban te informeren en inwoners hier over te vertellen. De gemeente is open in waar zij nu staat, waar zij aan denkt en wat zij nog niet weet. Als de Provincie de lijn van de gemeente kan volgen, komt de volgende stap in de participatie.
Bomen zijn fantastische CO2 vangers. Hij is van mening dat er nog wel wat groen bij kan in Gorinchem. In de RES is dit opgenomen onder klimaatadaptatie. Hij wijst in dit kader op de hete zomers van de afgelopen jaren. Het is jammer dat er steeds meer airco’s komen die de stad en de buurt nog meer opwarmen.
De afstemming met Drechtsteden over Wijngaarden; het dorp heeft zich goed verenigd. De inwoners zijn betrokken en hebben ingesproken. De inzichten en ontwikkelingen worden gedeeld. De inwoners van Altena moeten ook goed geïnformeerd worden en ook zij moeten kunnen participeren met een stukje lokaal eigendom.

Mevrouw Molengraaf is blij met de woorden van de wethouder dat er contacten zijn, daar Gorinchem, Drechtsteden en West Betuwe allemaal langs de A15 liggen. De voorkeur gaat er naar uit om hier wind te loceren. Zij vraagt of er wellicht zaken uitgeruild kunnen worden en of de wethouder hier kansen voor ziet.

Wethouder Kraaijeveld geeft aan het prima is om hierover na te denken. Er is een oproep gedaan richting de Provincie om de zaken vanuit andere provincies te verbinden. Recent is ook gesproken over de Betuwelijn. Het is prettig als een hogere overheid met ProRail spreekt over een optimale invulling met zon of andere innovatieve technieken. Met West Betuwe is gesproken over de zoeklocatie in Oost. West Betuwe denkt aan wind op de Dutch omdat dit vervuild grond is. De bereidheid is er om er gezamenlijk een harmonisch geheel van te maken.

De heer Van Willigen vraagt of de wethouder geholpen is met een appèl vanuit de raad richting de Provincie.

Wethouder Kraaijeveld vervolgt dat de Provincie helpt op inhoud en met de grote lijnen. De gedeputeerde probeert partijen te verbinden. De raad kan zeker zaken aangeven richting Provincie. Hij wijst in dit kader op de position paper. Als de raad zich uitspreekt zal dat hem zeker helpen.

Mevrouw Hamann stelt voor om dit gezamenlijk op te pakken.

Wethouder Kraaijeveld vervolgt met de teruglevering en Stedin; Stedin heeft meegedacht zodat de maatschappelijke kosten zo laag mogelijk gehouden kunnen worden. Er zijn minder kabels nodig als de opwek dicht bij de energieverbruiker plaatsvindt. Bij de zoeklocaties is het energienet al verzwaard omdat daar bedrijven aanwezig zijn. In Molenlanden in het poldergebied lopen dunne leidingen. Daar is nog het één en ander nodig, ook op het gebied van opslag. Bekeken wordt hoe hier een optimaliseringsslag gemaakt kan worden. Hij heeft op radio Altena gesproken er wordt zeker over de grenzen heen gekeken.
60 hectaren voor zon; ingeschat wordt dat dit kan, maar de eigenaren van daken moeten dit wel willen. Er is een bepaalde terugverdientijd waardoor het interessant is om dit te doen. In het uitvoeringsprogramma wordt opgenomen hoe met een adviseur, die hopelijk vanuit de Provincie geworven kan worden, bedrijven kunnen worden geholpen met deze vraag. De Provincie geeft ook allerlei subsidies. Hij heeft een bedrijf bezocht waar zonnepanelen op het dak zijn geplakt.
35 terawatt; allerlei regio's hebben de vraag gekregen om wat ambitieuzer te kijken gehonoreerd. Hij bevestigt dat moet worden gekeken naar de maritieme radar, de defensieradar en de natuur. Uitgezocht moet worden of het allemaal past en hoe reëel het allemaal is. Hij wil vasthouden aan de voorliggende ambitie. Er is een flinke energievraag. Als er in de toekomst meer elektrisch gereden wordt, zal er meer vraag naar elektriciteit komen. Daarnaast kan er vanuit Europa nog om een extra slag gevraagd worden en er komt een nieuw kabinet met wellicht groene plannen.
Hij wijst op de verschillende klimaattafels, wind op zee is meegerekend in de nationale doelstelling om de klimaatdoelstellingen te halen. Hier wordt al op ingezet. Nederland is blij dat dit wordt ontwikkeld.
De vogeltrek; dit wordt meegenomen in de MER. Hij heeft begrepen dat er inmiddels innovaties zijn op dit vlak. Er wordt met natuurorganisatie gesproken hoe hierin kan worden voorzien.

De voorzitter nodigt uit om het woord te voeren in tweede termijn en verzoekt in gedachten mee te nemen of dit stuk een hamerstuk of een bespreekstuk dient te worden.

De heer Bil vindt het fijn dat de besparingsinvulling in de uitvoeringsagenda aan de orde komt. Alles wat wordt bespaard, hoeft niet opgewekt te worden. De natuur wordt meegenomen bij de zoekgebieden. Hij roept op in gesprek te blijven met partners. Hopelijk wordt dit ook meegenomen in de rapportages aan de raad. Het gaat veel over windenergie. Hij benadrukt dat dit ook positief bezien kan worden. Weerstand kan worden weggenomen door goede participatie, goede plaatsing en de deelname van de omgeving in de opbrengst. De zoekgebieden maken nieuwe participatie nodig en mogelijk. Hij begrijpt van de wethouder dat dit gebeurt. Hij wijst op de plaatsing van de windmolens in Gorinchem Noord

wat al ver gevorderd is in overleg met de energiecorporatie De Knotwilg. De inwoners worden daar meegenomen in het overleg en de opbrengst. Hij roept de wethouder om te bekijken hoe het daar gaat.

De heer Van Santen wijst op tegenslagen daar in financieel opzicht waardoor de wieken groter moeten worden. De raad moet hier nog naar kijken. Uiteindelijk zijn het twee in plaats van drie windmolens geworden in verband met de militaire radar. Het was beter geweest om dit eerder in beeld te brengen. Daarnaast zijn er ook mensen van buitenaf die participeren bij De Knotwilg.

De heer Bil heeft het echt over de direct omwonenden, maar ook de mogelijkheid tot inkoop die zeer waardevol is. Zijn fractie heeft vragen met betrekking tot de locatie Avelingen. Het zoekgebied in Oost is bij uitstek geschikt, weinig omwonenden, een goede infrastructuur en dicht bij het industrieterrein. Hij hoort de zorgen over zonnepanelen op daken. Een andere optie is plaatsing op grond. Dit kan ook tijdelijk of verplaatsbaar zijn.

Mevrouw Hamann geeft aan dat hier in Gorinchem niet veel ruimte voor is en in de polder zit je met het Groene Hart. De Provincie wil geen versnippering en daarom hamert zij op duidelijkheid en richtlijnen vanuit Provincie en Rijk. Nederland is te klein voor zonnepanelen op de grond, maar uit de participatie zal blijken of mensen dit willen of niet.

De heer Bil zou meer duidelijkheid vanuit Rijk en Provincie inderdaad fijn vinden, maar daar wordt nu aan gewerkt. Tijdelijke of verplaatsbare zonnepanelen kunnen een goede optie zijn voor plaatsing op uitgeputte grond waardoor deze grond de tijd krijgt om te herstellen. Of dit een hamerstuk of bespreekstuk wordt moet hij nog spreken met zijn fractie.

De heer Van Santen begrijpt dat er vol wordt ingezet op zonne-energie. Hij hoort wat de wethouder zegt over participatie. Zijn achterban voorziet toch een grote weerstand als het gaat om wind vanuit direct omwonenden en daarom moet niet ingezet worden op deze grote hoeveelheid windmolens. Hij hoort van D66 dat wind op zee meer oplevert. Zijn fractie overweegt een amendement op dit punt. Om te bepalen of het een hamerstuk of bespreekstuk wordt wil hij ook graag weten hoe hierover wordt gedacht in Molenlanden.

Mevrouw Hamann bedankt de wethouder voor de uitgebreide beantwoording. Zij ziet dat hier ambtelijk heel hard aan gewerkt is en spreekt daar haar waardering voor uit. Haar fractie opteert voor een bespreekstuk.

De heer Van Willigen is van mening dat dit geen hamerstuk kan worden omdat de reactie van Molenlanden afgewacht moet worden. Hij vindt het fijn dat GroenLinks kiest voor het belang van de energie. Hij is benieuwd hoe met het position paper omgegaan wordt, doet Gorinchem dit zelf of gezamenlijk?

De heer Bil bedankt voor het compliment. Zijn fractie begrijpt dat energie en natuur vaak met elkaar in verbinding staan. Als er steeds meer olie gebruikt wordt heeft dat ook impact op de natuur alleen minder zichtbaar. Omdat een windmolen meer zichtbaar is moet hier goed mee omgegaan worden.

Mevrouw Molengraaf bedankt de wethouder voor de verhelderende beantwoording. Zij ziet veel positiviteit, energie en samenwerking en is positief gestemd over wat er allemaal is losgehaald met dit onderwerp. Gorinchem moet niet denken dat zij onder windmolens uit kan komen en daarom roept zij op om hier eerlijk over te zijn.

De heer Van Santen verduidelijkt dat er nu een dubbel bod wordt gedaan en stelt voor om te kijken wat realistisch en haalbaar is. Het is wel een hele grote opgave met 10 windmolens.

Mevrouw Molengraaf vervolgt dat Gorinchem zich geen illusies moet maken en daarom heeft zij een opmerking gemaakt over verwachtingsmanagement. Zij wijst opeen eerdere parallelsessie over Stedin waar het verzoek werd gedaan aan de gemeente om aandelen te nemen. Zij informeert hoe dit samenhangt met de opgaven in de RES.

Wethouder Kraaijeveld antwoordt dat het position vorig jaar aan de Provincie is gestuurd, maar het kan geen kwaad om daar nog eens op te wijzen in contacten met de Staten.
De 7 RES trekkers worden uitgenodigd bij de Provincie. Ambtenaren hebben ook de nodige toelichting gegeven wat er allemaal gebeurt in Zuid Holland. Bij GS kunnen de 7 trekkers ook nog aangeven hoe zij erin zitten. De Provincie is nodig om deze belangrijke opgaven richting de toekomst mogelijk te maken.
Stedin ziet veel investeringen op zich afkomen met betrekking tot de energietransitie. De kapitaalvraag volgt vanuit de RES, met de twee zoeklocaties en de ambities op het gebied van zon wordt dit concreet. Vraag is hoe het voor Stedin mogelijk wordt gemaakt dat er voldoende middelen zijn. Het ligt niet alleen bij de gemeente, ook het Rijk moet over de brug komen om dit mogelijk te maken.
Zon op land komt minder aan bod in deze RES. Om zelfvoorzienend te worden zijn daar wel wat mogelijkheden, maar het huidige beleid is nee. De vraag is of deze RES er bij de Provincie toe gaat leiden dat hier en daar wat mogelijkheden komen. Wellicht zijn er ook mogelijkheden op stukjes restgrond daar waar dit geen pijn doet.
Met betrekking tot weerstand bij wind en grootschalige zon geeft hij aan dat dit niet bij iedereen weggenomen kan worden. Het moet echt het eerlijk verhaal zijn, open het gesprek aan gaan. Hij heeft inmiddels enkele criticasters gehoord, maar richt zich op wat wel mogelijk is. Met partners tot slimme ideeën komen om verder te kunnen komen. Niet iedereen zal 100% enthousiast zijn.
Hij begrijpt dat er een motie en een amendement volgen. In Molenlanden zijn uitspraken gedaan over Wijngaarden. Hij verzoekt aan te geven waar over wordt gedacht zodat dit meegenomen kan worden richting Molenlanden.

Mevrouw Hamann wil een signaal afgeven naar de andere overheden om het makkelijker te maken voor de ambities. Een steun in de rug voor het realiseren van deze RES.

Mevrouw Molengraaf heeft het idee dat de inhoud van de motie en het amendement niet het proces van de RES verstoren.

Wethouder Kraaijeveld denkt dat een motie met een oproep tot een brandbrief prima is, maar de gemeenteraad van Molengraaf moet daar wel van op de hoogte gebracht worden, wellicht wil men een dergelijke brandbrief ondersteunen.

Mevrouw Hamann gaat contact zoeken met mensen in Molenlanden, maar verduidelijkt dat dit nog een pril idee is.

Wethouder Kraaijeveld vervolgt dat een amendement de besluitvorming zal beïnvloeden.

De heer Van Santen licht toe dat een bod van 10 grote windmolens wensdenken is. In combinatie met zon kan dit aantal naar beneden gebracht worden en daar wordt serieus over nagedacht.

De heer Van Willigen geeft aan dat hiermee een onzekerheid in het proces wordt gecreëerd. De wethouder kan hier niet verder mee. Hij roept op de VVD op duidelijk te zijn. Bij de uitvoeringsagenda wordt op de gemaakte punten teruggekomen. Een amendement moet de besluitvorming niet in de weg zitten.

De heer Van Santen wijst op recente vragen vanuit Molenlanden waardoor hij denkt dat ook daar enige twijfel over ontstaan is en daarom wil hij dat nader uitzoeken. Als er duidelijkheid is, kan deze zekerheid in het voorstel worden ingebouwd.

Wethouder Kraaijeveld wil bepalen wat de items zijn die spelen en wat nog van invloed zou kunnen zijn op de besluitvorming. De VVD in molenlanden kijkt ook kritisch naar het bod. Het staat fracties vrij om iets te amenderen. Hij wil dit proces zo goed mogelijk met elkaar doen. 35 terawatt is het minimum dat vanuit het Rijk als opgave is meegegeven in de wetenschap dat er een ambitie is richting 2050. Veel plannen in de pipeline kunnen ook nog afvallen vanwege vergunningen of andere uitdagingen.

De voorzitter concludeert dat het stuk wordt aangemerkt als bespreekstuk in de raadsvergadering van 13 april a.s. Moties en amendementen moeten tijdig aangekondigd worden omdat deze uitgewisseld moeten worden met het ambtelijk apparaat van Molenlanden.

Sluiting

De voorzitter bedankt de aanwezigen voor hun inbreng en sluit de vergadering.